

Łódź

CENA NUMERU

35 gr.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Mies. z dod. ilustr. 5 zł
Dla robotników 4 zł
Odnosz. do domu 30 gr.
Z dostawą pocztową 6 zł
Poza Łodzią egz. 27 gr.

Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

XXXIV r.
Istnienia

Redakcja i Administracja

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41

TELEFON 100-28

Konto P.K.O. 60594

Red. przyjmuje od 5-6

Art. listów anonimowych
nie umieszcza się

1930 r.

Numer dzisiejszy składa się z 12 stron

ROZWOJ

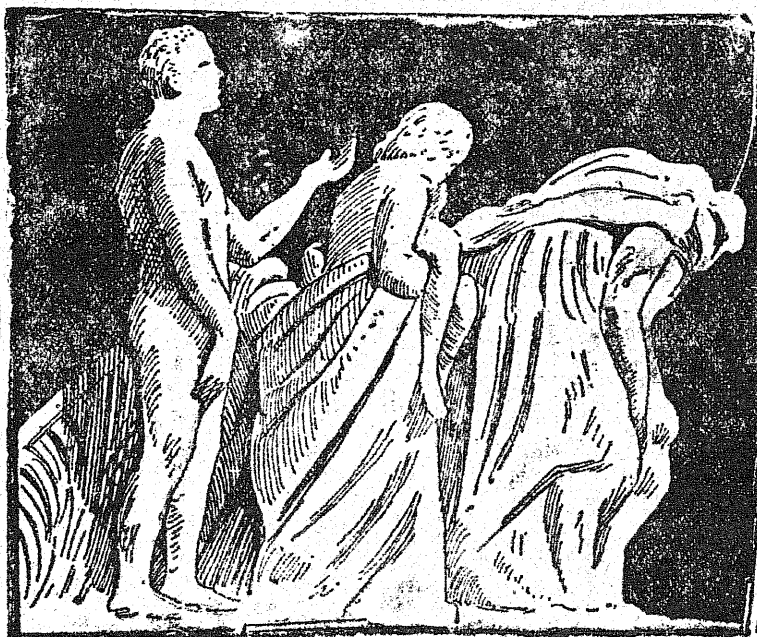
Środa, 1-go stycznia

№ 1

Nowy rok wkracza

Wspaniała rzeźba symboliczna znakomitego rzeźbiarza angielskiego Jamesa Viberta

1930

1929

Życzenie Noworoczne

I znów rok minął i znów wczoraj zamknęliśmy jeszcze jedną kartę — zapisaną ciężką ręką życia.

Rok przeszedł, w wyczerpującym zmaganiu z przeciwnościami losu, w mozolnej walce o chleb powszedni, w trosce o ciemne i niepewne jutro...

Niejednen uległ w tej walce, a tym co przetrwali — rylec czasu, niejedną wyłobili zmarszczkę, niejednen posrebrzył włos...

Wielu niedoszło tego granicznego słupa, na którym z jednej strony widnieje cyfra znacząca drogę, którą już przebyliśmy, z drugiej również cyfra przed nieznaną drogą, na której niewiadomo jakie nas czekają przejścia i zawody.

Przed nami biała niezapisana karta, którą własnymi musimy wypełnić rękami, własnego tchnąć tam ducha, pamiętając, że na tej karcie życia nic podskrobać, nic sfałszować, nic się cofnąć nie da...

I nie zapominajcie, że te nieraz niezmiernie dzisiaj smutne melodie powszedniego dnia jutro już przeciąć może zimny błysk kosy anioła śmierci i pozostanie niedokończona życia karta...

Otóż, wtedy bodaj najszczęśliwszymi będą ci, którzy wiecznie gonili za niedoścignutymi mająkami sprawiedliwości, wierzyli w dobro i piękno — szlachetnym służyli ideałom. Wezmą na tamten świat miły nieprześlony sen, pozostawiając szczery żal w sercach współbraci i piękny, aczkolwiek niedokończony poemat...

Gorzej, stokrój gorzej — kiedy pozostaną tylko niezamknięte rachunki z bliźniemi, obliczenie procentów i gorzki żal, że już is? się musi hen, w zaświaty, nie zdążywszy zain-

kasować lub wyegzekwować ani sumy, ani należnych odsetek...

To trudno — w zawiłym labiryncie bytu nie rządzi wyłącznie tylko krótkowzroczny rozum, są jakieś niedoceniane i nieznane dzisiaj wartości moralne i uczuciowe — które, napewno większą w życiu grywają rolę, niż to — co tylko widzi mędrca szkło i oko...

Dlatego też, dzisiaj kiedy stajemy u progu Nowego Roku, zamiast bezmyślnej hypokryzji — składania oficjalnych wizyt i nie-

szczyrych zazwyczaj życzeń, zastanówmy się lepiej przy nadchodzącym zmroku wieczornym nad drogą, która leży przed nami i ginie gdzieś w szarej, zamglonej przyszłości...

Zastanówmy się nad tem, że przy następnej nocy Sylwestrowej może już pozostać po nas tylko gorsze lub lepsze... wspomnienie i starajmy się wyzwolić z pod wpływu bogini Cyrce, której magiczna siła tak ciężko zażyła nad charakterami i nad losami naszej Ojczyzny.

A. S.

Śmierć „Hipka Warjata”

W Warszawie w więzieniu śledczym przy ul. Dzielnej, na Pawiaku, zmarł wczoraj słynny kasiarz i zbrodniarz 38-letni Hipolit Rytter, przezwiskiem „Hipek Warjat”.

Hipek niemal połowę swego życia spędził w więzieniach. Dziełem „Hipka” były

słynne kradzieże i podkopy pod banki.

Sławnym się stał dzięki słynnemu „urlopowi zdrowotnemu” udzielonemu przez sąd, podczas którego dokonał nowych zbrodni.

„Zaraza papuzia” w Berlinie

BERLIN, 31.12. Zawleczona do Berlina zaraza papuzia — porwała nową swoją ofiarę z rzędu 7-mą w ciągu ostatnich kilku dni.

Prerażające wersje o gwałtownym rozroście tej strasznej epidemii wywołały szaloną panikę wśród licznych w Berlinie właścicieli papug, którzy pozbywają się swych

niedawnych ulubieniec upierzonych w oryginalny nieraz sposób.

Handlarze egzotycznego ptactwa otrzymują masowo klatki i pudełka kartonowe z papugami przesyłanymi anonimowo przez właścicieli, chcących się pozbyć niebezpiecznych ptaków.

Nowy rząd na cenzurowanem Zabiegi konserwatystów wzburzenie wśród socjalistów

Warszawa 31 grudnia

ZAPRYSIĘŻENIE RZĄDU

Pan Prezydent Rzplitej przyjechał dziś rano ze Spały do Warszawy.

Zaprzyśiężenie nowego rządu odbyło się o godz. 12 w południe na Zamku.

WZBURZENIE W P. P. S.

Nowomianowany rząd p. Bartla nie spotkał się z przychylnym przyjęciem wśród opozycji. Najbardziej niezadowolona jest PPS., która liczyła na to, że p. Bartel nie za prosi p. Prystora na stanowisko min. pracy i opieki. Stało się inaczej. Wywołało to wzburzenie w PPS. tembardziej, że min. Prystor nadal „robi porządki” w Kasach Chorych, które boleśnie odczuwają socjaliści. To też głośno w kuluarach sejmowych mówi się o tem, że socjaliści w najbliższym czasie zgłoszą wnioski o votum nieufności dla min. Prystora, chcąc go wyłuskać z gabinetu.

Jak się w tej sprawie zachowają inne stronnictwa centrolewu, niewiadomo. Ponoć socjaliści rozpoczęli już w tej sprawie

sondować opinie innych stronnictw centrolewu.

ZABIEGI KONSERWATYSTÓW

Poszkodowani przy sformowaniu nowego rządu konserwatyści sanacyjni zabiegają aby obsadzić swoim człowiekiem tę ministerstwa rolnictwa. Wobec tych zabiegów rozeszła się wiadomość że obecny kierownik min. rolnictwa p. Leśniewski tylko tymczasowo będzie pełnił funkcję kierownika ministerstwa, aż do mianowania ministra. W świecie politycznym wymieniają nazwiska: p. Steckiego, Tagowskiego i Raczyńskiego.

ZMIANY W PREZYDJUM RADY MIN.

Wobec ulopu dyr. Paciorkowskiego, sprawa mianowania szefem gabinetu premiera por. Zaćwilichowskiego, nie została formalnie załatwiona.

Natomiast nie ulega wątpliwości, że pozostaje na swoim stanowisku zastępca szefa gabinetu Pzesmycki oraz sekretarze gabinetu premiera Zagórowski i kpt. Górzewski.

Skandal w Hucie Bismarka

Niemcy ślasy zdradzają rządowi Niemieckiemu polskie tajemnice stanu

Ostatnie dni ujawniły niezwykle skandaliczną aferę w śląskiej hucie „Bismarka” należącej jak wiadomo do koncernu harrimanowskiego, w którym uczestniczy również kapitał niemiecki. Mianowicie korespondent sanacyjnego „Kurjera Porannego” doniósł, że huta Bismarka, pracująca i na potrzeby armii polskiej, otrzymała przed niedawnym czasem większe zamówienie od rządu jugosłowiańskiego. Dokładna kopja tych zamówień znalazła się jednak dziwnym trafem w przeciągu dwóch tygodni w rękach wywiadu niemieckiego w Berlinie. Rząd jugosłowiański po stwierdzeniu tego faktu, zamówienie w hucie Bismarka natychmiast cofnął. „Historja powyższa — kończy „Kurjer Poranny” — stawia poufność dokonywanych dla naszej armii zamówień pod znakiem zapytania”.

Wiadomość tę podała prasa sanacyjna, a więc zasadniczo przychylna Harrimanowi. Przychodzi też ona w samą porę, gdyż właśnie p. min. Moraczewski wspólnie z p. Siwickim opracowali nowy projekt koncepcji elektryfikacyjnej dla Harrimana z niezmiernymi z jego strony ustępstwami i usiłują projekt ten za wszelką cenę przenieść.

Należy jednak przypuszczać, że przykre doświadczenia rządu jugosłowiańskiego

ze stosunków z harrimanowskim przedsiębiorstwem będzie ostrzeżeniem dla rządu polskiego, który zagadnienie obrony państwa w takich umowach na pierwsze miejsce musi wysunąć.

Dyskusja nad sprawą Harrimana już od samego początku ujawniła szereg niekorzystnych dla Polski z tego właśnie punktu widzenia szczegółów umowy. Jest nim zwłaszcza zasilanie polskiego przemysłu wojennego prądem z elektrowni chorzowskiej, leżącej tuż nad wrogą nam granicą niemiecką. Z pewnych źródeł jest również wiadomem, że w myśl umowy między kapitałem niemieckim a amerykańskim, ten ostatni operuje w słabo zelektryzowanych krajach Europy, wyłącznie za pośrednictwem przemysłu niemieckiego. Doświadczenie wreszcie poucza, że przedsiębiorstwa harrimanowskie obsadzone są prawie wyłącznie personelem niemieckim.

Jeżeli do tego wszystkiego dodamy zdradę planów rządu jugosłowiańskiego na rzecz wywiadu niemieckiego, okazuje się jasno, z jakim niebezpieczeństwem dla Polski byłoby połączenie się umową elektryfikacyjną z Harrimanem. Skandal w hucie Bismarka winien sprawę tę definitywnie zakończyć.

Król żydowski w Warszawie

Sokołow, wódz sionistów będzie przywitany przez m. Piłsudskiego

WARSZAWA, 31.12. W poniedziałek w godzinach rannych przybył do Warszawy prezes światowej organizacji sjonistycznej Nachum Sokołow.

Nachum Sokołow przywitany przez premje-

rowi Bartłowi i ministrowi Zaleskiemu oraz szeregowi wybitnych osobistości politycznych Sokołow będzie przyjęty również przez Marsz. Piłsudskiego.

Kronika telegraficzna

Gen. Sikorski w kraju

Do Poznania po dłuższym pobycie zagranicą przybył gen. Władysław Sikorski. Przebywa on wraz z rodziną na wsi u znajomych. Powrotu pp. Sikorskich do Warszawy należy oczekiwać około 4 stycznia

Opozycjoniści na zesłaniu

Berlińskie pismo „Rul” podaje, że ambasador sowiecki w Paryżu Rakowski zachorował i został przewieziony przez władze bolszewickie z Astrachania, gdzie się dotychczas znajdował na zesłaniu do Saratowa. Również w Saratowie osiedleni zostali zwolennicy Trockiego b. szef sowieckiej misji handlowej w Paryżu Mdiwani Janatiew

Smierć portsmena

Znany mistrz tenisowy Niemiec Moldenhauer padł ofiarą katastrofy automobilowej. Auto w którym Moldenhauer jechał zderzyło się w Berlinie na skrócie ulicy z wozem tramwajowym, rozbijając się zupełnie. Moldenhauer doznał pęknięcia czaszki i zmarł wieczorem nie odzyskawszy przytomności.

W obawie przed Sowietami

W Helsingforsie popełnił samobójstwo reżyser opery helsingforskiej, Laiber. Powodem samobójstwa jest nieotrzymanie od rządu fińskiego pozwolenia na dalszy pobyt, a przeto konieczność powrotu do Sowieców, bowiem Laiber był obywatelem sowieckim.

Zaginęli na oceanie

Statek wielorybiczny „Kosmos”, który znajduje się obecnie na Południowym Oceanie zawiadomił depeszą iskrową departamentu marynarki norweskiej, że lotnik Lier i lekarz ekspedycji Schreiner, którzy przed 24 godzinami wylecieli na poszukiwanie wielorybów, do tej pory nie wrócili i nie dają żadnego znaku życia.

Znajdujące się w pobliżu okręty wyruszyły na poszukiwanie zaginionych lotników. Zwrócono się też o pomoc do ekspedycji polarnej komandora Byrda.

Strajk przemysłowców w ojczyźnie prohibicji

Niezwykle zmiennym dla stosunków prohibicyjnych w Ameryce jest strajk przemysłowców wódki, który wybuchł po drugiej stronie rzeki Detroit, w Kanadzie. Strajkujący żądają 8 dolarów za przemycenie każdej skrzyni (24 butelek) piwa i 15 dolarów za przemycenie 12-butelkowej skrzyni wódki. Przemysłowcy strajk wygrali, przyczem do ustąpiłości skłoniło pracodawców olbrzymie zapotrzebowanie trunków wobec obecnych świąt.

O prawa chemji

KRAKÓW (tel. wł.) — Odbył się przy licznych udziałach studentów w sali wykładowej instytutu chemicznego wiec studentów chemji Uniwersytetu Jagiellońskiego z udziałem dziekana wydziału filozoficznego profesora dr. Kreutzta.

W dłuższym rzeczowym referacie pan Michalski przedstawił ujęcie nauki chemji i mineralogji w programach szkół średnich ogólnokształcących i wskazał na szczupłość dotacji ministerjalnych dla instytutów chemicznych.

Wiec żąda zorganizowania w łonie wydziału filozoficznego oddzielnego studjum chemicznego na wzór studjum farmaceutycznego.

KRONIKA

KALENDARZYK.

Środa 1 stycznia — Nowy Rok.

TEATRY

Teatr Miejski — Król Bawełny.
Teatr Kameralny — Bronx — Express.
Teatr Popularny — Za dawnych dobrych czasów.

WIDOWISKA

Bajka — Dziewica Oslamska.
Casino — Księżna Tarakowa.
Czary — Eddie Polo zawinił.
Grand-Kino — Szlakiem hańby.
Luna — Królowa bez korony.
Mimoza — Adjutant cara.
Odeon — Miłość bez pieniędzy.
Palace — Coraz prędzej.
Resursa — Kobieta na krzyżu.
Splendid — Spiewający błazen.
Wodewil — Noc sylwestrowa.
Zachęta — Pipek i Lopek żenią się.

Wiadomości bieżące

Nocne dyżury aptek.

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: G. Antoniewicza, Fabjanicka 50, K. Chałczyńskiego, Piotrkowska 164, W. Sokolewicz Przejazd 19, H. Rembielińskiego, Andrzeja 28, I. Zundelewicz Piotrkowska 25, M. Kacperkiewicza, Zgierska 54, S. Trawkowskiej Brzezińska 56. (p)

Zabawa akademicka

W czwartek, 2 bm. w sali T-wa Śpiew. przy ulicy 11 Listopada Nr. 4 odbędzie się Zabawa Akademicka. Całość przygotowana z dużym nakładem pracy, niezawodnie ściągnie rzeszę tych, którzy chcą mile i wesoło przy dźwiękach doborowej muzyki spędzić kilka godzin w zabawie.
Początek o godz. 10. ej.

Ciągnięcie pożyczki premjowej

Jak wiadomo w dniu 1 stycznia przypada termin ciągnięcia państwowej pożyczki premjowej, ponieważ jednak w dniu tym pada święto Nowego Roku termin ciągnięcia przełożony został na dzień 2 stycznia.
W dniu tym wylosowana będzie premja 8000 dolarów. (p.)

Ilu bezrobotnych pobiera zapomogi zimowe

Miejski Urząd Zasiłkowy zarejestrował do dnia 28 grudnia 1929 r. na zapomogę zimową ogółem 1512 bezrobotnych. W liczbie tej jest 1101 bezrobotnych którzy wyczerpali zasiłki z funduszu bezrobocia i 411 osób, zarejestrowanych na pracę w PUPP. Wypłata zapomóg zimowych rozpocznie się w dniu 2 stycznia 1930 roku.

Bezpieczeństwo jazdy tramwajami

W ciągu roku ubiegłego zdarzyło się na terenie naszego miasta 88 wypadków wykolejenia się wagonów tramwajowych, 52 wypadki zderzenia się tramwajów, 851 zderzeń tramwajów z wozami, samochodami itp., 13 najeżdżeń na osoby z wynikiem śmiertelnym, 12 zakończonych okaleczeniem przejechanych (w)

Napad bandycki na kancelarię reagenta w Zduńskiej Woli Dwóch opryszków schwytano

W dniu wczorajszym około 7 wieczorem w Zduńskiej Woli dokonano niezwykle zuchwałego napadu bandyckiego.

Oto do mieszczącej się w centrum miasta kancelarii reagenta Wiktora Rokosowskiego wtargnęło 7 zamaskowanych i uzbrojonych w rewolwery bandytów.

Bandyci steroryzowawszy reagenta, rodzinę jego oraz pracowników biura, w ogólnej liczbie 11 osób powiązali wszystkich poczem przystąpili do rabunku.

W szufladach biurki znaleźli drobne tylko sumy. Z kolei polecili otworzyć kasę ogniową, w której znajdowało się 2000 złotych.

Bandyci śnać wiedzieli dobrze o tem, że reagent posiadał większą kwotę.

Należy zaznaczyć, że 10.000 złotych z tej sumy na godzinę przed napadem reagent Rokosowski odesłał do banku.

Bandyci gospodarowali w mieszkaniu i kancelarii około 2 godziny.

Zarządzono obławę z udziałem policji

zduńskowolskiej, sieradzkiej, pabjanickiej i lutomińskiej.

Bandyci niebawem znaleźli się w obrębie pierścienia policyjnego.

Napotkano ich na torze kolejowym Łódź — Łask. Wywiązała się strzelanina. Po dłuższej utarczce bandyci zdołali zbiec. Jednego z nich ujęto. Okazał się nim niejaki Majer Binem.

Za pozostałymi bandytami prowadzono dalszy pościg, który przyczynił się do ujęcia drugiego sprawcy.

Policja dotarła do Konstantynowa pod Łodzią, gdzie usiłował skryć się w mieszkaniu znajomych. Bandyta ten ostrzeliwał się również, lecz celny strzał jednego z policjantów wytrącił mu rewolwer z dłoni. Obu bandytów zakutych w kajdany przewieziono pod silnym konwojem do więzienia w Łodzi.

Obława za pozostałymi bandytami trwa w dalszym ciągu.

Za poranienie policjanta

Bracia Faist skazani na 2 lata więzienia

W dniu wczorajszym przed sądem Okręgowym w Łodzi stanęli 20-letni Juliusz i 24-letni Rajnhold bracia Faistowie, którzy dokonali napadu na posterunkowego P. P. E. Gorchyńskiego i ciężko go poranili.

Sąd po przesłuchaniu świadków i po wysłuchaniu oskarżenia prokuratora i obrony skazał Rajnholda i Juliusza Faistów na dwa lata więzienia. (p.)

Dolarowa gwiazdka z Ameryki

11 tysięcy przekazów dla krewnych w Polsce

Burze, szalejące na Atlantyku sprawiły, iż poczta z Ameryki spóźniła się do Polski blisko o tydzień.

Dopiero wczoraj przyszły do Warszawy worki pocztowe z okrętów.

Według przybliżonych obliczeń nadeszło do Polski około 11.000 przekazów na mniejsze lub większe sumy dolarów — przeznaczone dla różnych adresatów w różnych dzielnicach P. Lki.

Są to przeważnie spóźnione prezenty od krewnych z za oceanu.

Wszystkie przekazy poczta warszawska stosownie do przepisów, przewalutuje na złote i rozesła według adresów.

Najwyższa suma, na którą opiewa przekaz, wynosi 100 dolarów, bowiem taką najwyższą sumę można w myśl konwencji z Ameryką przesłać przekazem do Polski.

Prawo pośrednika zawodowego do wynagrodzenia

Precedentalne orzeczenie Sądu Najwyższego

Sąd Najwyższy w sprawie nr. 1 C 2030 -29 orzekł, że prawo pośrednika zawodowego do otrzymania wynagrodzenia za jego usługi powstaje tylko w razie zawarcia specjalnej umowy między pośrednikami a osobą zainteresowaną co do wynagrodzenia za pośrednictwo.

Działalność pośrednika ma charakter handlowy i polega na okazywaniu usług osobom zainteresowanym w dokonywaniu transakcji, za pewnym wynagrodzeniem przyczem usługi te wyrażać się mogą różnymi sposobami

mi poczynając od wskazania zainteresowanemu poszukiwanego obiektu lub interesu, a kończąc na osobistym czynnym udziale przy transakcji.

Jeżeli przeto pośrednik, nawet bez zawarcia umowy specjalnej, z tytułu swego zawodu okazał istotnie osobie zainteresowanej usługę pożyteczną w zawarciu transakcji która doszła do skutku między innymi dzięki pośrednikowi, nie mającemu obowiązku okazywać tych usług darmo, to należy mu się stosowne wynagrodzenie. (w)

Helenów

MENAŻERJA

150 zwierząt

chcąc udostępnić najszerszym warstwom zwiedzanie menażerji zostały ceny niższe. Wejście 50 gr. i 30 gr.

Rozpoczęcie zajęć w szkołach

Dnia 3 stycznia r. b. rozpoczynają się normalne lekcje w szkołach zarówno powszechnych jak i średnich.

Zakaz datków dla listonoszy

Dyrekcja Urzędu Pocztowego w Łodzi otrzymała okólnik, w którym przypomina się o bezwzględnym zakazie przyjmowania przez listonoszy w dniu 1 stycznia datków noworocznych.

Okólnik wskazuje że pobieranie jakichkolwiek datków z okazji pełnienia obowiązków służbowych nie licuje z godnością funkcjonariusza państwowego. Branie datków noworocznych będzie przez władze przełożone surowo karane w drodze dyscyplinarnej (w)

Kronika policyjna

Desperacki czyn bezrobotnego

W dniu wczorajszym o godzinie 7 wieczorem przechodnie znaleźli na Wodnym Rynku młodego mężczyznę leżącego w stanie nieprzytomnym na bruku.

Jak się okazało był to 19-letni Leon Frasiński bezrobotny zamieszkały przy ulicy Nawrot 42, który w celu samobójczym zażył sensacji octowej w większej ilości. Przybyły na miejsce wypadku lekarz pogotowia ratunkowego po udzieleniu pierwszej pomocy przewiózł młodego desperata w stanie groźnym do szpitala miejskiego w Radogószczu. (w)

—000—

Teatr i sztuka

TEATR MIEJSKI

Dziś we środę o godz. 4 p.p. „Pan Topaz”

Dziś we środę (Nowy Rok) i jutro we czwartek o godz. 8.30 wiecz. „Dobrze skrojony frak”

TEATR POPULARNY

Dziś środa popołudniu i wieczorem pełna humoru farsa francuska „Pan Naczelnik to ja”

Jutro czwartek i piątek melodyjny wodevil Stolza „Za dawnych dobrych czasów”

TEATR GEYEROWSKI

Dziś popołudniu i wieczorem wesoly wodevil Stolza „Za dawnych dobrych czasów”

W sobotę niedzielę i poniedziałek czarno-dziejaskie widowisko „Kopciuszek”

Serdeczne życzenia Szan. Klientkom, z okazji „Nowego Roku” zasyła

F. Bittner

PIOTRKOWSKA 164
tel. 151-27

Wszystkim Naszym Szanownym Klientom zasyłają serdeczne życzenia „Nowego Roku”

Zakłady Radiotechniczne

„NATAVIS”

PIOTRKOWSKA 152

„Zaostrzenie na wszystkich odcinkach”

Oto obecna sytuacja gospodarcza w kraju

Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen w następujący sposób charakteryzuje obecną sytuację gospodarczą:

W istniejącej sytuacji nastąpiło ponowne zaostrzenie na wszystkich niemal odcinkach życia gospodarczego prócz górnictwa węglowego, mającego dobrą konjunkturę eksportową:

Płynność gospodarstwa społecznego znów się pogorszyła, co znalazło swój wyraz w ponad sezonowym wzroście sumy weksli zaprotestowanych. Suma weksli zaprotestowanych w porównaniu do ogólnej przybliżonej sumy weksli, płatnych zwiększyła się z 10,9 proc. w październiku do 11,4 proc. w listopadzie.

Odsetek weksli zaprotestowanych w Banku Polskim nawet po wyeliminowaniu sezonowości podniósł się z 4,5 proc. do 4,67 proc. Głównym ogniskiem protestów jest gospodarczy okręg łódzki, a więc przemysł włókienniczy. Sytuacja na rynku pieniężnym nieco się pogorszyła tendencja spadkowa stopy pieniężnej na dyskontowanym rynku ulicznym została zatrzymana. Liczba weksli wystawionych wzrosła dość znacznie wskazanym wskaźnikiem weksli wystawionych obliczony z wyeliminowaniem wpływów sezonowości podniósł się z 102,7 proc. w październiku do 105,0 w listopadzie, co zapewne wyraża przede wszystkim trudności w zbyciu towarów.

Oslabienie siły nabywczej mas konsumentów w mieście i na wsi ogranicza możliwości wyrostu spożycia.

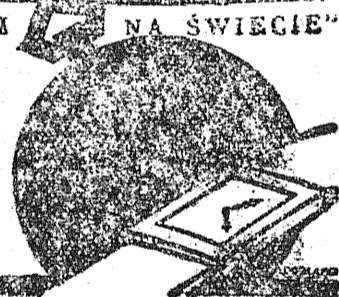
Położenie rolnictwa w listopadzie i w pierwszej połowie grudnia pomimo energicznego zabiegu ratowniczego w postaci systemu premji wywozowych nie uległo poprawie i raczej w ostatnich tygodniach się pogorszyło. Wobec dopływu siły nabywczej zaledwie umożliwiającego sprostanie najpilniejszym należnościom niepodobna liczyć na rychłe wystąpienie ludności wiejskiej z większymi zakupami na rynku przemysłowym.

Trwający w dalszym ciągu dodatni bilans handlowy może przyczynić się do niejakiego odprężenia na rynku pieniężnym. W tym samym kierunku działać będzie oznaczona płynność rynku międzynarodowego. Mimo to jednak przewidywać należy dalszy rozwój procesów likwidacyjnych, zwłaszcza w dziedzinie produkcji dóbr wytwórczych. Stopa procentowa jest mimo depresji bardzo wysoka, a nadmiernie wysoka stopa silniej odczuwana jest przy złej konjunkturze i spadających cenach niż np. przy konjunkturze dobrej i cenach rosnących.

Również nie należy oczekiwać pobudzenia działalności gospodarczej od zamówień natury publicznej.

NAJLEPIEJSZE ZEGARKI NA ŚWIECIE

**JAVANNES
WATCH CO.**

Kino „Przedwiośnie” Inauguracja sezonu

W dniu wczorajszym nastąpiło otwarcie jednego z najelegantszych i największych teatrów świetlnych w Łodzi a mianowicie kina-teatru „Przedwiośnie” przy ul. Zeromskiego 74-76.

Na otwarciu byli obecni specjalnie zaproszeni goście ze świata urzędowego, towarzyskiego oraz przedstawiciele prasy.

Świeżo wybudowany gmach teatru świetlnego „Przedwiośnie” imponujących rozmiarów sala oraz europejska stopa wewnętrznego urządzenia pozostawiły na wszystkich obecnych jaknajlepsze wrażenie.

Z okazji uroczystego otwarcia odbył się w „Przedwiośniu” wieczór muzyczny-wokalny który zyskał ogólny aplauz tłumnie zebranych gości.

Kolosalne wrażenie wywarł na zebranych inauguracyjny film pt. Nieśmiertelna Miłość z uroczą niezrównaną Coleen Moore. Realizm bohaterkich zmagani lotniczych w czasie wojny światowej świetna gra oraz żywa barwna akcja trzymają uwagę widza od początku do końca filmu w najwyższym napięciu.

Należy przypuszczać że teatr świetlny „Przedwiośnie” wstępnym bojem zdobędzie sobie sympatię i uznanie najszerzych rzesz łodzian i stanie się ich stałym ulubionym miejscem rozrywki.

PRZEZ RADIO

ŚRODA, 1. 1. 1930 r.

- 10.15 Nabożeństwo.
- 12.10 Poranek muzyczny z Filharmonji Warszawskiej.
- 14.00 „Więcej pszenicy” — wygl. inż. Wojciech Chmielecki.
- 14.20 Muzyka.
- 14.30 Organizacje rolnicze na prognozy 1930 r. — wygl. dyr. C. T. O. i K. R. — Tadeusz Niedzielski.
- 14.50 Muzyka.
- 15.00 „Co słybać, o czym wiedzieć trzeba” — dyr. S. Mędrzecki.
- 15.20 Muzyka.
- 16.20 Muzyka z płyt gramofonowych.
- 16.55 Koncert popołudniowy Ork. 36 pp.
- 18.10 Słuchowisko dla dzieci p. t. „Idzie Nowy Roczek” — pióra Lucyny Krzemienieckiej.
- 18.25 Feljton noworoczny — wygl. p. Marjan Hemar.
- 20.00 Koncert wieczorowy popularny.
- 22.00 Drugi feljton noworoczny.
- 23.00 Muzyka taneczna z hotelu „Bristol”.

Dziedzictwo po papieżu Piusie IX

Ciżymi spadkiem otrzyma rodzina Mastai-Ferretti
Czy w Łodzi mieszka ktoś z rodziny Mastai?

Przed dwoma tygodniami prasa podała wiadomość, że w Polsce przebywają potomkowie włoskiej rodziny Mastai Ferretti, należący do tej samej linii, co zmarły w r. 1879 Papież Pius IX. Rzecz przedstawia się tem bardziej sensacyjnie, że obecnie ma się rozpocząć proces o wielomilionowy spadek po Papieżu Piusie IX, do którego roszczą sobie prawa także członkowie rodziny Mastai Ferretti, zamieszkujący w Polsce.

Ta niezwykła sprawa spadkowa, która ma być rozstrzygnięta w 50 lat po śmierci spadkodawcy, zapowiada się niezwykle skomplikowanie, ponieważ prawa do spadku muszą być rozpatrywane na podstawie genealogii tej starej rodziny włoskiej, sięgającej na wiele wieków wstecz. List pochodzący od dwóch członków głównej linii rodziny Mastai pp. Eugenjusza i Bolesława Mastai, których przodkowie osiedlili się przed dwustu laty w Polsce, podaje lwowska „Gazeta Poranna”

Co mówią pretendenci do spadku.

„W związku z artykułem w „Gazecie Porannej” z 14 października br. pod nagłówkiem: „Pius IX ma krewnych w Polsce”, oraz art. „Wieku Nowego” z 23 października, pozwałam sobie przesłać Szanownej Redakcji szereg autentycznych danych, aby sensacyjną sprawę spadku po papieżu Piusie IX wyjaśnić.

Prastara rodzina Mastai występuje po raz pierwszy w historii w r. 1520 w osobie Francesca Mastai w Cremie prowincji Wenecja. Jego potomków wielokrotnie w następnych wiekach wynoszono do stanu szlacheckiego. Dyplomem z r. 1705 potwierdził ks. Parmy Francesco nazwę rodziny Mastai-Ferratti, a w r. 1843 nadał jej papież Grzegorz XVI tytuł hrabiowski. Także Rada gminy miasta Ancony nadała rodzinie Mastai Ferretti w r. 1764 szlachectwo, zaś hrabia Giovanni Maria Mastai-Ferretti, który wstąpił na tron papieski jako Pius IX wyróżnił własnego brata nadaniem mu szlachectwa rzymskiego. Wszystkie te dane dotyczą głównej linii rodziny Mastai-Ferretti która piastowała w swej włoskiej ojczyźnie po wszystkie czasy najwyższe urzędy.

Polski odłam rodziny Mastai.

Jeden odłam rodziny Mastai osiedlił się przed dwustu laty w Polsce, gdzie rodziła uzyskała obywatelstwo i do dziś dnia przebywa. Czy i w Polsce rodzina Mastai legitymowała się szlachectwem, nie jest rzeczą pewną, w każdym razie zatrzymała rodowe nazwisko, dzięki czemu zapewniła sobie ciągłość przynależności do linii głównej, z której pochodzi.

Z tej linii rodziny Mastai żyje jeszcze czterech członków. Składa się ona z Wacka i Stanisława Mastai oraz dwóch sióstr. Dalej z tej linii także pochodzą potomkowie Andrzeja i podpisanego tutaj Eugenjusza Mastai. Rodzina ta mieszkała niegdyś w Tarnowie, skąd przesiadła się do Prus i zamieszkuje obecnie w Berlinie (Charlottenburg). Reprezentują ją obecnie głowy rodziny oraz trzej synowie: Bolesław, Kazimierz i Adam. Posiada ona obywatelstwo polskie a młodszy Eugenjusz dopiero przed 22 laty

wyemigrował do Berlina.

Wyżej wymienieni zgłosili także prawne pretensje do spadku po papieżu Piusie IX-tym, jako należący do głównej linii rodziny Mastai.

Odnosnie do pretensji spadkowych, które adw. Nawarski z Łodzi zgłosił imieniem swego klienta, to nie mają one prawnego uzasadnienia z tego powodu, że wymieniony tam klient jest potomkiem żeńskiej linii pobocznej hrabiego Ferretti. Rodzina Mastai zaś przesiedlona w połowie XVI stulecia do Polski jest potomstwem linii głównej, która dopiero, jak poprzednio podaliśmy, przez ożenek Ciaccani Maria Mastai z hrabianką

Ferretti uzyskała do swojego nazwiska przydomek Ferretti. Najbliższą uprawnioną spadkobierczynią Piusa IX jest natomiast żyjąca w Czerniowcach wnuczka siostry papieża.

Ze względu na rozproszenie się rodziny Mastai, kilka państw, jak Polska, Hiszpanja, Włochy i Rumunja, będą pociągaly z tego spadku podatki przenośne. Ponieważ chodzi tutaj o wielomilionowy spadek, byłoby wskazane, ażeby się tą kwestją, na jasną, zajęły konsulaty odnośnych państw. zór bardzo zawiłą, ale prawnie zupełnie — Eugenjusz Mastai, Bolesław Mastai”.

Zydzi w Polsce

Tylko suche cyfry statystyczne

Jak daleko doszło zażydzenie w Polsce?

W wielkim przemyśle żydów mamy 60 proc., w rzemiośle 48, w bankowości 80 proc., handel drzewem 93 proc., zbożem 74 proc. Nieruchomości miejskie 50 proc.

To są cyfry ogólne, w poszczególnych województwach, potop przejawia się w następujących cyfrach: we Lwowskim żydzi opanowali handel w 74 proc., w Stanisławowskim, w 88 proc., w Tarnopolskim 90 proc., Kieleckie 79 proc., Białostockie 80 proc., Łódzkie 62 proc., Lubelskie 79 proc., Warszawskie 62 proc., Śląsk Cieszyński 32 proc., Pomorskie 5 proc., Poznańskie 6 proc., Poleskie do 90 proc., Wileńskie przeszło 70 proc., Nowogródzkie 80 proc., Wołyńskie do 77 proc.

Szkolnictwo i zaw. wyzw.: izby adwokackie 60 proc., lekarskie 67 proc., handlowe 85 proc., szkolnictwo średnie przeszło 25 proc. wyższe około 30 proc.

Poszczególne wydziały wyższych uczelni: prawo 38 proc., medycyna 49 proc., filozofia 42 proc., technika 13,4 proc., (13 proc. żydom

ewent należy się, gdyż jest ich w Polsce około 15 proc.), dentystyka 56 proc.

Kultura: prasa 60 proc., księgarnie nakładowe 25 proc., (co się tyczy księgarstwa, należy zwrócić uwagę, że Mortkowicze, i t.p. przedsiębiorstwa zalicza się do chrześcijańskich), kinoteatry 95 procent, agencje 55 procent.

Z kolei przyjrzyjmy się, jak to żydzi reprezentują wszelkiego rodzaju przestępczość, i tak dezercja w wojsku — żydów 90 proc., uchylenie się od służby wojsk. 96 proc., działanie na szkodę państwa 89 proc., paserstwo, fałszerstwo itp. 98 proc.

Zydzi jednak nie tylko przemysł, handel, rzemioło opanowują, widzimy ich w rolnictwie, w którym przed paroma laty było ich: w Poleskim 7.639, Nowogródzkie 4.795, Wołyńskie 5.626, Krakowskie 7.596, Lwowskie 20.045, Stanisławowskie 13.667, Tarnopolskie 7.445, Kieleckie 4.655, Białostockie 5.903. Do dziś dnia ponad wszelką wątpliwość cyfry te podniosły się.

Proces z nieważnym synem

OSOBLIWA ROZPRAWA SĄDOWA

W Budapeszcie rozpoczął się w tych dniach proces, jedyny chyba w dziejach sądownictwa.

Skarżącym jest hrabia Gabrjel Lonyay wraz z żoną, a oskarżonym jest najstarszy syn, który się jeszcze nie narodził.

Do tego dziwnego procesu przyszło w następujący sposób:

Hr. Gabrjel Lonyay jest synem starszego hr. Gabrijela Lonyay — nie wiemy jednak tego, czy to ten, który ożenił się z arcyksiężną Stefanją, wdową po austrowęgierskim następcy tronu Rudolffie, dość, że był to człowiek bardzo bogaty. Zapisał on cały majątek swojemu synowi, hr. Gabrijelowi Lonyayowi młodszemu, z tem jednak zastrzeżeniem, że cały spadek ma przejść później, na najstarszego jego syna, jeżeli kiedy przyjdzie na świat, a w razie przeciwnym, na przedstawiciela bocznej linii, hr. Stefana Lonyaya.

Zapis ten nie budził w spadkobiercy żadnych wątpliwości aż do czasu, kiedy się ożenił z hrabianką Senyi.

Intercyza ślubna postanowiła wspólność majątkową pomiędzy małżonkami, ale tej wspólności na przeszłość stoi owo zastrzeżenie testamentowe. Wobec tego hrabia Gabrjel Lonyay młodszy wytoczył swemu nieist-

niejącemu jeszcze synowi proces o unieważnienie przymusu spadkowego.

Sam proces zatem jest osobliwością. Ale druga osobliwość pojawiła się podczas jego przebiegu.

Oto władze skarbowe węgierskie dla nie istniejącego jeszcze syna hrabiego wyznaczyły kuratora, który też stawiał się przed sądem.

Ponieważ jedna i druga strona musiała złożyć pewne kwoty na stemple i opłaty sądowe, więc kurator postarał się oświadczyć ubóstwa dla swojego klienta i wykazując, że nienarodzony syn hrabiego Lonyay nie ma jeszcze żadnego majątku, żadnego imienia i żadnego stanowiska, prosił o uwolnienie go od owych opłat.

Z drugiej strony zarzucono, że świadectwo ubóstwa nieistniejącej osoby jest nieważne i że małoletni, choćby nie istniał wcale, jeżeli jego ojciec ma samych posiadłości ziemskich sześć tysięcy morgów, nie może być uważany za ubożego.

Sąd jednakże przyznał oskarżonemu żadaną ulgę, podnosząc, że w tym wypadku majątek ojca nie wchodzi w grę, gdyż pomiędzy ojcem a nieistniejącym synem istnieje sprzeczność interesów.

Shaw o miłości

Romantycy przewracają się w grobach

„Znaczenie miłości sprowadza się jedynie do zjawiska socjalnego i biologicznego” oświadczył Shaw współpracownikowi „Sunday Expressu”. Miłość jest bezosobową namiętnością. Nawet więcej, jest to, jakem powiedział już, najbardziej bezosobową ze wszystkich namiętności. Żaden pisarz, nawet Szekspir lub Balzak, nie może uczynić miłości interesującą samą przez się. Większość głośnych powieści jest nieznośnie nudne. Zbiór wielkich романów miłosnych całego świata mógłby zanudzić człowieka do łez. Co zaś do poetów, którzy z miłości czynią główną sprężynę wszechświata — to jakkolwiek nie lubię powoływać się na psychoanalitików przekonany jestem, że poeci cierpią na — jakby to nazwał Freud — przeszacowanie kwestii płciowej.”

Interlokutor wielkiego satyryka odrzekł na to, że zdaniem Freuda Shaw wogóle nie rozumie miłości. Największy dramat miłosny w dziejach ludzkości, głębokie uczucie Cezara do Kleopatry zostało przezeń wyśmiane.

Miasto dziwnych sprzeczności

Jest nim Los-Angeles w Ameryce

Miasto wielce oryginalne, ale znajduję się dotychczas jeszcze, w stadium nagłego, gorączkowego wzrostu.

Powstało nagle prawdziwie po amerykańsku.

Niedawno było to małe kilkunastotysięczne miasteczko, zbudowane na rozległych polach i pastwiskach, nad rzeką Colorado, — tuż nad brzegiem oceanu. Wzrosło nagle prawie bez przejścia.

Niewiadomo dokładnie ile dziś Los Angeles ma mieszkańców. Ostatni spis ludności wykazał około 600 tysięcy. Lżis liczy, podobno, przeszło milion.

Wspaniałe hotele, urządzone z wykwintem i zbytkiem. Olbrzymie pokoje przy każdym łazienka, kuchnia, lodownia, w hallu olbrzymie palmy w ogromnych wazach, dywany, zasłony, sztuki, mozaiki.

Gmachy o kilkudziesięciu piętrach jak w New Yorku.

Na pięknych posągach i pomnikach umieszcza się... reklamy.

Na postumencie stoi prezydent Linkoln, ale u dołu adres modnego szewca.

Na chorągwi dziewicy Orleańskiej, takiej samej jak w Paryżu, wypisano: — Hotel de Normandie.

— Ach, wielmożny panie, gdybym choć o jeden rok był starszy, nie istniałby szczęśliwszy człowiek ode mnie na świecie!

Stynny chirurg nie pytając więcej oddał się spiesznemu.

70-letnią matronę pytają, czy chciałaby się odmłodzić?

— Dlaczego nie — jak się kiedyś zastarzeję — odpowiada młoda siedemdziesięcioletnia kobiecina.

DALILA

Samson zasnął snem twardym na łożu. A Dalila przygląda mu się. Zrana u handlarza z jarzynami kupiła nasenne ziele. Ze względu na masywne rozmiary tego dla którego przeznaczone było, zażądała potrójnej doty dla dorosłych.

Przed śniadaniem Samson zachowywał się względem niej despotycznie i brutalnie jak zwykle. Na wszelkie nieśmiałe próby otrzymała grubiańska odpowiedź odmowna.

Dalila przygląda się śpiącemu długie szorstkie włosy okalają twarde jego rysy których sen nawet złagodzić nie może.

Chesterton utrzymuje — dodał on że Shaw wyodrębni swój rozum do reszty ciała, aby intelekt stale górował nad funkcjami fizycznymi i wysmiewał je.

„Nie, nie wysmiewam swego ciała” — zaprzeczył Shaw z uśmiechem. „W rzeczywiście bardziej o nie dbam, aniżeli wielu innych. Jednak w sprawie miłości utrzymują, że nie odniesie sukcesu żaden współczesny autor w tej dziedzinie, której nie mógł opanować sam Szekspir. Jestem jedynym autorem, który zmusza swych bohaterów do wypowiedzania tego, co odczuwają istotnie, gdy są zakochani. Konwersacje świata cywilizowanego zabraniają nam wystawiania na scenie niektórych momentów miłości fizjologicznej. Temat ten poruszyłem drastycznie w pewnej sztuce. Rozmowa, która toczy się wówczas między moimi bohaterami jest najbardziej realistyczną. Nikt jednak prócz starej posługaczki sądowej, nie mógł stwierdzić, jak dalece śmiała była ta sztuka”.

Jakiś olbrzymi recordman, zwycięzca wielkiego turnieju, trzyma w ręku ogłoszenie Domu Fieffield, gdzie najlepsza restauracja i gdzie „można jeść, nie zdejmując kapelusza”, czyli: eat in the hat”.

Inna restauracja, w stylu „indyjskiego prymitywu” chwali się, że: tu się jada bez noża i widelca.

Ale w muzeum są niezwykle rzadkości historyczne.

Biblioteka publiczna posiada 900 tysięcy tomów, olbrzymi ogród zoologiczny, z basenem na stuletnie aligatory, — jest 225 teatrów i kin z widownią od 1000 do 3500 widzów.

Kościółów wszystkich wyznań 35.

Życie kipi, spekulacje są nieustanne, a przez otwór pomiędzy dwoma ulicami widać znów puste pola.

Zawalił się sufit w magistracie

W wydziale podatkowym magistratu m Wilna, gdzie mieści się kasa miejska zawalił się sufit. Jedynie dzięki wczesnej porze i nieobecności pracowników nie doszło do poważniejszych wypadków

Przewraca krzesło, drząc na całym ciele: nie, nic go z głębokiego snu nie zbudzi. Uspokoila się.

Odwaga jej jednak chwieje się. Czy zdoła będzie się na siłę wytrwania przy postanowie niu swoim? Wspomina niesłuszność jego zakazu niechęć jego do wszystkiego co jej radość sprawić może. Myślami temi wzmacnia słabnącą wolę.

Tak, on sam się do tego przyczynił, sam wywołał, i oto chwila buntu i oporu nadeszła.

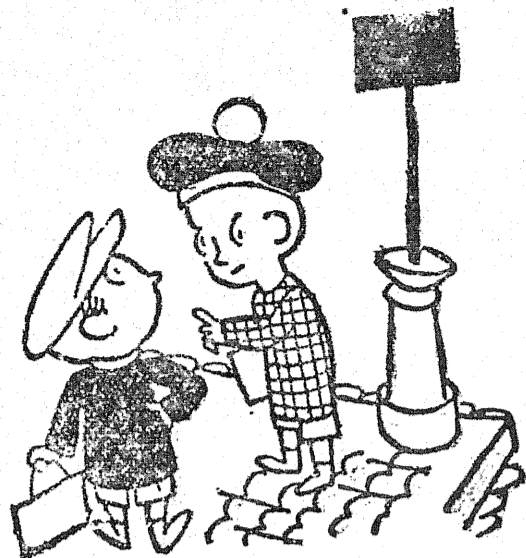
Wchodzi oczekiwany mężczyzna — trzy ma grzebień i specjalne nożyce w rękę.

Dalila szybkim rzutem oka obejmuje postać snem kamiennym śpiącego Samsona, i dygocząc ze strachu pokazuje na migi mężczyźnie czego ma dokonać.

Ten bierze nożyce i mistrzowską dłonią, obcina — Dalili puszyste, długie, miękkie jak jedwab włosy

Zdumiewająca rozrzucność.

— Mój tatuś jest taki bogaty, że łopata rozrzuca pieniądze.
— A mój, to wyrzuca pieniądze przez okno.
— Kłamiesz!
— Nie dawnej jak dziś rano, tatuś mój wyrzucił dwa grosze na podłogę śpijącemu zebrałowi...

SPEKULANT.

— W tym tygodniu straciłem cały swój majątek.

— Jakim sposobem?

— Oświadczyłem się pewnej milionerce i dostałem kosa...

KRYZYS MIESZKANIOWY.

Przechodzień: — O drugiej po północy leży pan w takim stanie w rynsztoku?

— Pijany: — Tak, psiakrew, — ten brak mieszkań..

U GOLARZA.

— Czy tą samą brzytwą będzie mnie pan golił co ostatnim razem?

— Tak, proszę pana?

— To może mnie pan wprzód zachloroformuje.

ZAPALONY SPORTOWIEC.

— Zapisujesz się podobno do klubu?

— A tak, mam zamiar.

— Do którego, jeśli wolno wiedzieć?

— Do narciarzy, myśliwskiego czy też wioślarskiego?

— Właściwie, chciałem się ciebie poinformować, który z przesów jest więcej ustosunkowany i może udzielić skuteczniejszej protekcji do uzyskania posady.

DLACZEGO?

— Czy ty sypiasz po obiedzie?

— Sypiam, ale rzadko.

— Dlaczego?

— Bo rzadko jadam obiady.

JEJ ZDANIE.

Na pensji pyta nauczyciel muzyki: „Co pani rozumie przez słowo: muzyk przyszłości?”

— Panna Zosia rumieniąc się: „Kolysanki, panie profesorze!”

NIKOTYNA.

— Powinien pan przestać palić, to szkodzi zdrowiu!

— Śmiej się pan, mój brat wcale nie palił, i zmarł w młodym wieku!

— Ile miał lat?

— Dwa miesiące.

DOBRY RYBAK.

— Złapałem osiem szczupaków.

— Disiaj?

— Nie — W tym roku.

REKLAMA TO POTĘGA

Nowy Rok u różnych narodów Co kraj to obyczaj

Wszystkie ludy cywilizowane obchodzą Nowy Rok bardzo uroczysto. Wszyscy życzą sobie nawzajem pomyślności, a osoby bliskie i znajome składają sobie podarki.

Wiele ludzi w Polsce i zagranicą przestrzega ściśle, żeby w dzień Nowego Roku ustroić się zupełnie w nowe ubranie, a jeżeli przypadkowo coś starego w stroju się zaplącze, ma to być smutnej przepowiedni znakiem.

W Szkocji jest pospolitem zwyczajem że w Nowy Rok nie wydaje się ognia do cudzego domu Prawdziwy Szkot nie pozwoli nawet drzewa ani węgla z domu w obawie aby do czarów przeciw niemu nie zostały użyte. Ślady tego przesądu widoczne są u Rzymian i Greków.

We Francji oprócz składania życzeń w dzień Nowego Roku istnieje zwyczaj trzykrotnego pocałowania w twarz od którego nawet najskromniejsza dziewczyna uchylić się nie może.

Mieszkańcy Alp włoskich żonaci i zaręczeni zbierają się na placu publicznym, aże by dowiedzieć się od czarownika lub od czarownicy czy mogą być pewni przez cały rok wierności swoich żon czy też narzeczonych. Czarownicy występujący w fantastycznych strojach i szeptaający tajemnicze zaklęcia, przeważnie zapewniają każdego o wierności jego ukochanej. Obrzęd kończy się wyklęciem i wypędzeniem złego ducha, mającego zamącić spokój rodzinny.

W Anglii i Szkocji w Nowy Rok o północy najstarszy wiekiem mieszkaniec wioski spieszy z całą gromadą nad brzeg rzeki lub jeziora i czerpie kubkiem wierzchnią warstwę wody, zwanej „śmietanką studni”. Dziewczyna która napije się tej wody wierzy święcie, iż poślubi wkrótce najpiękniejszego chłopca w całej okolicy.

Także i Chińczycy obchodzą Nowy Rok uroczysto urządając różne zabawy, trwające nieraz dwa tygodnie i dłużej.

Tragedja życia Polaków w państwie antychrysta

Straszliwe prześladowanie katolików i napady na kościoły w Mińszczyźnie

Z kilku źródeł nadchodzą znów wiadomości o straszliwych prześladowaniach kapłanów katolickich i ludności podczas minionych świąt w Mińszczyźnie.

Donoszą z pogranicza sowieckiego, iż na terenie Białorusi Świeckiej przeważnie w miejscowościach zamieszkałych przez ludność polską w czasie Pasterki Bożego Narodzenia w świątyniach katolickich doszło do gorszących zająć wywołanych przez bezbożników i żydów.

Bezbożnicy modlącą się ludność polską w świątyniach obrzucali kamieniami, urządzali „kocią muzykę” oraz śpiewali sprosne pieśni, profanując kościoły.

Pod kościołami urządano bezbożne procesje wyszydające religię katolicką.

Księżdz-proboszcza, wracającego do plebanji w Pieszczewiczach, dotkliwie bezbożnicy pobili.

W Ziembinie, ludność rozwścieczona antyreligijnymi wystąpieniami bezbożników, zabiła pałkami dwóch bezbożników koło kościoła.

Z innego źródła donoszą: W dniu 24 b. m. granicę polsko-sowiecką usiłowała przekroczyć ogromna ilość włościan Polaków. Prosilili oni o wpuszczenie do Polski chociażby na kilka godzin, celem spożycia wiji. Zbiegowie oświadczyli, że bolszewicy od dwóch dni

przeprowadzają w domach rewizje niszcząc wszystkie zapasy żywności, przeznaczone na święta, oraz profanując rzeczy święte. Według dalszych opowiadań zbiegów, celem uniemożliwienia odprawiania modłów w kościołach znajdujących się na terenie mińszczyzny aresztowano i osadzono na czas świąt w więzieniach, wszystkich księży katolickich.

W kościołach zmontowano aparaty kine matograficzne, celem demonstrowania tam filmów antyreligijnych. Z tego powodu, doszło do starć w kilku miejscowościach, między ludnością katolicką a bolszewikami.

Dokonano tam licznych aresztowań. Wobec obawy dalszych rozruchów skonsygnowano w tych miejscowościach znaczne oddziały G.P.U.

Korespondent „Agencji Wschodniej” do nosi:

We wszystkich miejscowościach Białorusi sowieckiej dnia 24 i 25 grudnia odbywały się przedstawienia i obchody zorganizowane przez bezbożników. Demonstrowano filmy antyreligijne na wszystkich placach i zmuszono ludność do asystowania przy ich demonstracjach.

Specjalne oddziały G. P. U. obchodzili poszczególne domy zmuszając ich mieszkańców do udawania się na te pokazy.

Kościół katolicki w Brière

Podniósł dzięki hojnej ofierze Paderewskiego

W Brière, położonem w sąsiedztwie Rioud Besson, siedziby pp. Paderewskich, od było się uroczyste poświęcenie i oddanie do użytku wiernych, kościoła filijalnego.

Kościół parafjalny w Morges, oddalony o kilkanaście kilometrów od Brière, nie mógł — rzecz prosta — zaspakajać duchowych potrzeb katolickiej ludności miasteczka Brière, składającej się przeważnie z rzemieślników, robotników, oficerów miejscowej szkoły wojskowej i żołnierzy.

Na przeszkodzie do budowy nowego kościoła stał brak środków, gdyż katolicka ludność w Szwajcarii naogół nie należy co do zamożnej w kraju.

Z nieoczekiwaną pomocą przyszedł swej parafji, zawsze hojny Ignacy Paderewski ofiarując znacznie większą sumę na budowę kościoła. Z daru więc Paderewskiego i ze składek parafjan w ciągu półtora roku został wybudowany ładny kościółek do czego niemało przyczyniła się gorliwość miejscowego proboszcza ks. Ramuza.

Poświęcenia kościoła dokonał ks. biskup Besson, pasterz diecezji Fryburga Lozanny i Genewy. Uroczystą sumę odprawił ks. prałat Kaczyński.

Prasa szwajcarska z uznaniem i z wdzięcznością podkreśliła nowy dowód szlachetności serca Ignacego Paderewskiego, honorowego obywatela Szwajcarii.

Na ziemiach Polskich

Teść zabójcą swego zięcia

W Tomaszowie Mazowieckim rozegrał się krwawy dramat rodzinny.

Majster fabryczny Stefan Kinecki zaprosił na kolację swego teścia — Michała Wojewodę.

Podczas jeżenia Kinecki, który źle żył z żoną, wszczął z nią sprzeczki i dobywszy rewolweru dał do niej trzy strzały, które chybiły.

Przerażona Kinecka wybiegła do sąsiadów, gdzie ukryła się w szafie. Kinecki wybiegł za nią i wymachując rewolwerem zaczął jej szukać.

Wówczas teść strzelił z rewolweru do zięcia, kładąc go trupem na miejscu.

Wojewodę aresztowano.

O zabójstwo chorążego

Przed sądem wojskowym w Toruniu odbyła się rozprawa przeciwko sierżantowi 4 p. lotniczego Alfonsowi Kotowskiemu, oskarżonemu o dokonanie zabójstwa chorążego tegoż pułku ś. p. Wojciecha Dońca. Podłożem zabójstwa była zdrada żony Kotowskiego.

Po przesłuchaniu świadków sąd wydał wyrok uniewinniający Kotowskiego, motywując uniewinnienie tem, że Kotowski działał w stanie silnego efektu, wywołanego uczuciem zazdrości i wpływem alkoholu.

Sprawa trucicielek

W drugiej części procesu trucicielskiego przed sądem okręgowym w Szolnoku zapadł dziś wyrok, skazujący 42-letnią Marię Sabai na podstawie własnych jej zeznań a przy zastosowaniu okoliczności łagodzących na 15 lat ciężkiego więzienia, drugą oskarżoną Esterę Takat uwolniono ze względu na brak dowodów.

W Zakopanem zima

Ostatnie opady śnieżne w Tatrach stworzyły idealne warunki dla narciarzy.

W niektórych miejscach w górach warstwa śniegu dochodzi do grubości jednego metra.

Z Kasprowego jest zupełnie bezpieczny zjazd na Halę Gąsienicową. Temperatura na Hali Gąsienicowej waha się od 8 do — 0 C.

Podczas gdy w Zakopanem dochodzi do 16 C. Ruch narciarski w Tatrach ożywiony. Prócz narciarzy miejscowych przybyli także narciarze ze Śląska.

Tatarzy polscy obradują

Podczas świąt Bożego Narodzenia kontynuował w Wilnie swe obrady ogólnopolski zjazd związku kulturalnego Tatarów, w zjeździe tym brali udział przedstawiciele wszystkich dzielnic Polski m. in. prezes oddziału warszawskiego Abdul Hamid Churamowicz.

Zjazd trwał dwa dni. Uczestnicy zjazdu wystosowali depeszę hołdowniczą do Prezydenta Rzeczypospolitej. 80 milionów

Wszędzie handlarze

Na terenie województw północno-wschodnich grasuje szajka handlarzy żywym towarem, władze z trudem wpadły na jej trop, w Grodnie aresztowano dwie megery, które sprowadziły na drogę nierządu 9 nieletnich dziewcząt.

Omocnicy uwodzicielek zdołali zbiedz. Ze wsi Nowosiółka w powiecie augustowskim zginęła bez śladu 17-letnia Walerja Gorakiewiczówna którą przed tygodniem widziano w towarzystwie dwu nieznanymi w okolicy mężczyzn.

Podobne okoliczności towarzyszyły przy zaginięciu 16-letniej Stefanji Madzińskiej z Łobczyna.

LITERATURA I SZTUKA

„Ideowo i życiowo nic mnie z nim nie łączy”

Jerzy Bandrowski o swym stosunku do brata Juliusza Kaden-Bandrowskiego

Znakomity literat Jerzy Bandrowski ogłasza następujący list dotyczący jego stosunku do Juliusza Kaden-Bandrowskiego którego występy odczytowe w ostatnich czasach nabrały skandalicznego rozgłosu.

„Ponieważ w ostatnich czasach miałem wiele przykrości z tego powodu, że mniej znający stosunki literackie mieniali mnie z moim bratem Juliuszem Kaden-Bandrowskim, autorem znanego, skandalicznego odczytu, proszę o umieszczenie w swym poczytnym piśmie mego oświadczenia, że poza związkami krwi,

pomimo niezmiennej miłości braterskiej, ideowo ani życiowo nic mnie z nim nie łączy.

„Podwójne nazwisko, jakie używa, ma oznaczać tylko, że jako młodszy odemnie pisarz, chcąc się odemnie odróżnić, do czego miał zupełnie prawo, do nazwiska ojca przydał nazwisko matki.

„Przekonany, iż Szanowna Redakcja — słusznej mej prośbie uczyni zadość, — pozostaje i t. d.

Jerzy Bandrowski.

„Degrengolada artystyczna

zepsucie smaku”

Wielki dramaturg K. H. Rostworowski o literaturze polskiej i jej konsumentach

W „Głosie Narodu” ukazał się wywiad ze znakomitym poetą i dramaturgiem polskim K. H. Rostworowskim.

„Ja nie mówię że mam rację — niech pan to napisze. Przyszedł pan zapytać się o moje zdanie. Proszę — moje zdanie:

Literatura starszego pokolenia: lubię ją szalenie. Była to tegą epoka. Epoka Żeromskich, Reymontów, Kasprońców, Weyssenhoffów — dobrych, doskonałych pisarzy. Ale o swojej generacji nie mówi się.

Literatura t. zw. młoda. Jeżeli znajdę coś, jakąś książkę młodego autora, w której mnie drażni forma i niepokoi treść — to ten brak zrozumienia może kryć za sobą jakąś wielkość i ważność. Ale kiedy czytam literaturę młodą — nie mam tego uczucia niepokoju. Ja wszystko w tem rozumiem. Nic nowego tam niema. Treść płytka — żadnej nowej wiadomości artystycznej. Forma — tu mam dwa zarzuty — co do formy. Kakofonia rytmiczna. Ignorowanie rytmu

w dzisiejszej poezji. Teraz, kiedy panuje w twórczości „vers libre” i kiedy panowanie rymów osłabło — należy tembardziej zwrócić uwagę na rytmiczną harmonję wiersza.

Następnie — asonans. Asonans — to jest zły rym. Ja nie mówię, że mam rację — proszę pana. Takie asonanse, jakie czytam we współczesnej poezji, posiadam w śpiewniku kościelnym np. w kołędach. Autorom tych prymitywów zdawało się, że dają rymy. Dawali tymczasem kiepskie rymy, t. j. asonanse. Technika obecnych asonansów jest pozatem fałszywa; polega na zmianie samogłosek, powodujących wrażliwe niedociągnięcia tonu w śpiewie.

Jakie dzieła literatury młodej zrobiły na mnie największe wrażenie? F. Goetla „Z dnia na dzień”, E. Zegałłowicza „Powsinogi beskidzie”, M. Dąbrowskiej „Ludzie stamtąd”, Z. Kossak Szczuckiej „Pożoga”, T. Kudlińskiego „Smak świata”.

W sprawie stosunków społeczeństwa

Kronika literacka

Sztuki polskie zagranicą

„Narodni Divadlo” w Pradze zamierza wystawić w sezonie obecnym sztukę J. Szaniawskiego „Adwokat i róże”, oraz sztukę S. Krzywożewskiego „Panienka z dancingu” w tłumaczeniu B. Vydry.

Teatr na Vinohradach w Pradze zapowiedział sztukę S. Słonimskiego — „Murzyn warszawski”, również w tłumaczeniu B. Vydry.

„Intimni Divadlo” nosi się z zamiarem wystawienia sztuk B. Katerwy „Przechodzień” (tłum. B. Czernego) i „Urwisa” (tłumaczenia B. Vydry.)

Francuskie nagrody literackie

Towarzystwo literackie w Paryżu (Société des gens de lettre) przyznało szereg dorocznych nagród literackich.

Nagrodę prezydenta Republiki otrzymał Frederic Boutet, autor około 20-tu książek, przeważnie powieści i nowel.

Nagrodę rady miejskiej m. Paryża, przeznaczoną dla autora książki o Paryżu, otrzymał André Warnod, powieściopisarz i krytyk.

Nagroda imienia Chauchard przyznana została pisarzowi regionalnemu Gabrielowi Mauriere.

Nagroda „Maria-Star” przyznana została Hipolitowi Roy, poecie i historykowi.

Nagrodę imienia Henry Buguet udzielono piosenkarzowi Leo Lelievre, autorowi kilku tysięcy piosenek paryskich.

Nagrodę Maurycego Decobry otrzymał Rene Bizet, autor kilku tomów poezji.

Nagrodę Balzaca otrzymał Halperin Kamiński, propagator literatury rosyjskiej we Francji. M. in. on pierwszy zapoznał czytelników francuskich z Tolstojem.

do literatury: — społeczeństwo zeszło na psy. Nie widziałem podobnej degrengolady artystycznej, podobnego zepsucia smaku — jakie obserwuje dziś. Zmysł kulturalny konsumentów jest w drodze z pieca na leb żyję się dziś bezwstydnie powieściami kryminalnymi. Przedtem czyt

— teraz ją oglądają na ekranie. Teraz już mają czego chcą. Rzucili się w stronę kina.

Ale to minie”.

BELA SCENEZ.

NIEDYSKRECJE.

1. ŻYCIE RODZINNE W 1930 ROKU
(Dwie dobrze ubrane młode damy gawędzą w tramwaju)

Pierwsza: Szykownego ma męża!

Druga: Ależ to wcale nie był jej obecny mąż!

Pierwsza: Więc kto?

Druga: Jej drugi mąż, z którym się w zeszłym roku rozstała.

Pierwsza: Aha, rozumiem. Ale młody Stefan jest jeszcze z tamtego małżeństwa Lili.

Druga: Wcale nie. Lili ma tylko dwoje dzieci: małego Dezyderyego — od pierwszego męża i Sarykę od trzeciego. To jest urodziła się podczas pierwszego małżeństwa, ale podobnie jest tak wielkie że nie sposób zaprzeczyć, iż jest dzieckiem trzeciego męża.

Pierwsza: To nie Lili dziecko, tylko z pierwszego małżeństwa jej drugiego męża, Stefan został przy Lili, kiedy matka jego do Ameryki wyjechała.

Pierwsza: Jakże się do niego jej obecny mąż odnosi?

Druga: Jest uszczęśliwiony z niego, bo Stefan będąc w równym wieku z małą Sołtan doskonale się z nią bawi.

Pierwsza: Mała Sołtan? Czyż to dziecko?

Druga: Jej trzeciego męża z drugiego jego małżeństwa.

Pierwsza: A córeczka jej trzeciego męża mała Gizi?

Druga: Jest obecnie przy drugim mężu jego pierwszej żony.

Pierwsza: Ale tego pewno nie wiesz, kto jest drugim mężem pierwszej żony trzeciego męża Lili?

Druga (bardzo spokojnie): Nikt inny jak pierwszy mąż drugiej żony jej pierwszego męża. (po chwili): Jak myślisz moja kochana, czy ta Lili i jej mąż prowadzą podwójną buchalterję swych dzieci, czy też orjentują się bez księgi rachunkowej w swej rodzinie?

2. MIGAWKI W PRZYTUŁKU DLA STARCÓW

(W biurze pośrednictwa pracy melduje się do brzo zbudowana o milej powierzchowności dziewczyna)

— Szukam posady. Jestem służącą.
— Gdzie służyłaś dotychczas moje dziecko?

— W przytulku dla starców.

— Dlaczego porzuciłaś miejsce?

— Bardzo proszę! — odparła dziewczyna rumieniąc się — odkąd ci lekarze co tydzień jednego starca odmładzają przytułek nie jest już posadą dla przyzwoitych dziewcząt.

Słynny profesor udaje się do przytulku dla starców ażeby znaleźć amatora, którego uszczęśliwić pragnął, odmładzając go o kilka lat.

W przedpokoju spotyka biadającego starca.

— Co się stało staruszk — pyta uczony mąż.

— O, mój Boże, wielmożny panie — żali się starzec — jestem bezrobotnym, starym i chorym człowiekiem. Dźwigam siedemdziesiąt dziewięć krzyżyków na plecach. Niech wielmożny pan pomyśli, siedemdziesiąt dziewięć lat.

— No, cóż stary? — Nie chcielibyście być o kilka latek młodszym?

— Jeszcze młodszym — jęknął starzec z rozpaczą — nie chcą mnie do przytulku przyjąć, bo na wakujące miejsce zameldował się człowiek, który o pół roku starszy jest ode mnie. Moje nieszczęście w tem właśnie, że za młody jestem.

Recepta na Napoleona

W odpowiedzi na nasz artykuł p. t. „Piąta brygada” gdzie stwierdziliśmy iż wy padki majowe musiały przyjść z nieubłaga ną konsekwencją, pan pos. Zamorski, twier dzi że był to tylko „zamach wywrotowców i socjalistów” przeciwko nacjonalizmowi. („Młody Narodowiec” Nr. 12 Bielsko-Bia- łaj).

Jest to niestety mniemanie, nie grzeszą ce głębszym ujęciem kwestji.

Przewrót majowy został dokonany pod hasłem uzdrowienia zgniełej atmosfery Rzeczypospolitej, atmosfery rządu lubelskiego, który jako dogmat istnienia naszego pań- stwa uznał, że jest ona i pozostać musi — folwarkiem „pracującego proletariatu”, mili cji ludowej i ma być rządzona po wsze cza- sy przez Wielkiego Chama, —jako jedynego i nieodrodzonego spadkob. Drey idei Jagiello- nów.

Nie da się pogodzić z istniejącym sta- nem rzeczy twierdzenia p. posła Zamorskie go, że Sejm znalazł w sobie większość do ra- towania państwa i że rządy narodowe Sej- mu przyniosły Rzeczypospolitej bezmierne zasługi.

Po pierwsze rządów narodowych Sej- mu — w ścisłym słowa tego znaczeniu nigdy nie było, a po drugie, całe jego rządzenie miało charakter ciągłych kompromisów między nieliczną grupką posłów narodo- wych a wybitnie bolszewizującą większo- ścią, która wszelkie reformy okmyślała pod kątem Ewangelji Marksa, zezując skrycie na wyraz twarzy towarzysza Lenina.

Niewątpliwie, zesługi posłów narodo- wych dla Rzeczypospolitej, nie są jeszcze dzisiaj dostatecznie doceniane, gdyż grupka ta była kamieniem o który potknęli się towa- rzysze na drodze ku „uporządkowaniu” Pol- ski, na wzór jednej z Republiki Sowdepji.

Ala praca Sejmu jako całości, ybła je- dnym zawikłanym węzłem nieporozumień, komedją bolesnych pomyłek, za które kraj zbyt słono płacił. Praca ta była szybkim po- suwaniem się w kierunku na Czerwony Wschód, który jeszcze do dziś dnia jest nie- dościgłym ideałem dla wielu naszych pra- wodawców.

Spoleczeństwo więcej zdrowym wiedzie- ne instynktem — niż chłodnem rozumowa- niem — czuło że powoli, ale stale zbliża się do bolszewickiej rzeźni i do zniesienia ustro- jowej różnicy, między warszawskim Sej- mem, i czyż można się dziwić, że gdy przy- mem, a sowieckim WCİK'iem i czyż można się dziwić, że gdy przyszedł ktoś, kto zawo- lał że trzeba zejść z tej drogi, uzdrowi Rzpli- ę, wyrzucić złodziei — że pociągnął za sobą tłumy?

Inna rzecz — że w tym tłumie znależli się wywrotowcy różnego auteramentu i so- cjaliści, ale tych ostatnich nie braknie na- wet... przy puczach monarchistycznych i mniejszych awanturach ulicznych, których- łem jest zwyczajna kradzież kieszonkowa.

Bo przecież to rzeczą jest zupełnie zro- zumiałą że gdzie zachodzi nadzieja socja- lizacji mniejsza pod jakim pretekstem- ę dziedzicowego lasu, lub cudzej kieszoni — pod figowym listkiem jakiegokolwiek ustawy — tam nigdy nie zabraknie naszych towa-

rzyszy, prowadzonych na pasku towarzyszy „od naszych”.

Pan poseł Zamorski, oświadcza się, ja- ko zwolennik równego tajnego i bezpośre- dniego głosowania, nie zwracając należytej uwagi na to, że właśnie przy tego rodzaju ordynacji wyborczej weszły do Sejmu „se- patyczne” elementy „niekumniecznie”, dobrze się orientujące w arkamach gramatyki pol- skiej lub w subtelnościach burżuazyjnego- ę siódmego przykazania — exemplum trage- dja z platerami sejmowemi.

Dawanie szalonemu miecza do ręki lub kołtunami z błot pińskich współudziału w rządach Polską do jednakich rezultatów do- prowadzić musi.

Prawodawstwo, powstałe na takim pod- łożu to nie są prawa mające niezniszczalne podstawy lub prawdy życiowe, ciężką móz- gową wydebyte pracą — lecz są to jedynie tersje chorego na manję wielkości Wojtka, któremu ciągle się zdaje że jest Archimede- sem kiedy jest on tylko krajowego wyrobu- ę Apisem, ulepszającym glebę, ale — nie rozu- mem.

Otóż przewrót majowy powstał właśnie, jako zdrowy odruch społeczeństwa przeciw- ko takiemu stanowi rzeczy. Że istniejące fa- le niezadowolonia potrafiono skierować na

młyn sanacji, — jest to dowodem dobrego o- rjentowania się w sytuacji mar. Piłsudskie- go i stawianie dzisiaj wypadków majowych pod kątem legalności i praworządności do- wodzi kompletnego nieorientowania się w sytuacji nie liczenie się z żelazną wymową- ę faktów dokonanych.

Niestety nie przyniosły one Polsce- ę tych plonów, które przynieść mogły, jest to- ę zamach nieco obrzezany, trądja bez esta- ę tniego aktu, co pociąga za sobą rządy, na- ę tych samych podstawach, es za ś. p. Sejmu

I do stwierdzenia tego smutnego faktu- ę zmierzał właśnie nasz artykuł „Piąta bryga- ę da”.

Bo do budowy obelisku czy pomnika- ę — zgódźmy się p. pośle Z. nie używa się gli- ę ny, tylko najtrwalszego granitu.

I jeszcze co staraliśmy się podkreślić- ę w pomienionym artykule — że jeżeli się po- ę trafi znaleźć Fouchetów Victorów, Mura- ę tów, Ney'ów istworzyć starą gwardję, to zo- ę staje się nieśmiertelnym Napoleonem, — a- ę gdy się ma Baćmagów, Lamagów. Dąbale- ę Sanojce, nawet śmigie rydze i stwarza się- ę tylko piątą brygadę to... Napoleonem zo- ę stać nie można...

A. S.

Wszystkim Czytelnikom i
Przyjaciółom pisma przesyła ży-
czenia szczęśliwego „Nowego
Roku”

Redakcja „Rozwoju”

Odkrycie nowego lądu polarnego Przez norweską wyprawę wielorybniczą

OSLO 30. 12. — Norweski statek „Nor- wegja” który znajduje się obecnie na wodach- ę południowego Oceanu Lodowatego, gdzie po- ę luje na wieloryby, doniósł że lotnicy towarzy- ę szący mu na pokładzie dokonali odkrycia nie- ę znanych dotąd lądów położonych na morzu- ę króla Haakon VII pomiędzy lądem Enderby- ę a ziemią Coatsa.

Odkrycia dokonali lotnicy norwescy Lar-

sen Riiser i Lutzow Holm podczas lotu wywia- ę dowczego w poszukiwaniu wielorybów.

Lotnicy opuścili się na wody w pobliżu- ę lądu, poczem dotarłszy do brzegu wywiesili- ę flagę norweską biorąc tem nowo odkryty ląd- ę w posiadanie Norwegji.

Po dokonaniu tego lotnicy powrócili dro- ę gą powietrzną na statek „Norwegja” który znaj- ę duje się w odległości 100 mil morskich.

S. O. S.

Statek polski „Pomorze” w niebezpieczeństwie

PARYŻ, 31. 12. Korespondent Agencji Ha- ę vasa w Quimper donosi, że zagrożony rozbi- ę ciem w okolicach Penmar trzymasztowiec- ę wywiesił flagę polską. Przypuszczalnie jest- ę to statek „Pomorze”.

Statki ratownicze przybyły już przed- ę 24 godzinami. Jednakże wobec burzliwego

stanu morza nie mogą się zbliżyć do zagro- ę żonego okrętu.

Okręt ten jest zakotwczony. Powoli je- ę dnak fale znoszą go ku skałom. Ostatniej- ę noyc załoga statku zapaliła pochodnie wzy- ę wając w ten sposób pomocy.

Kłamcy strzeżcie się!

Bo was zdemaskuje „detektor kłamstw”

Z Ameryki donoszą triumfalnie, że wynaleziono tam aparat, który wywoła przewrót w postępowaniu kryminalistyczno-psychologicznym. Aparat ten, który nazwano „Detektorem kłamstw” wypróbowano po raz pierwszy w Kanadzie z osłniewającym podobno skutkiem, gdyż przy jego pomocy udało się wykryć sprawcę morderstwa, dokonanego jeszcze przed kilku laty.

Według ogólnikowych doniesień dziennikarskich „Detektor kłamstw” jest to aparat medyczny, który u osób poddanych jego działaniu, zniża bardzo znacznie ciśnienie krwi, a równocześnie zmniejsza natężenie woli człowieka do takich granic, że nie może on zdobyć się na żadne kłamstwo, względnie nie jest w stanie tak się skoncentrować, aby pewne wielkie tajemnice, które ukrywa, zatrzymać nadal przy sobie.

A oto opis wypadku, o którym piszą pisma amerykańskie.

Przed kilku laty zamordowano pewną osobę, której zabójców nie udało się policji odnaleźć. Dopiero teraz, gdy aresztowano pewnego zbrodniarza zupełnie za inne przestępstwo, pewne poszlaki rzuciły na niego podejrzenie, że on był sprawcą także tamtego morderstwa.

Aresztowany wypierał się i bronił bardzo zrećnie, lecz gdy zastosowano „Detektor kłamstw”, przyznał się do wszystkiego, i podał bardzo szczegółowo wszystkie okoliczności morderstwa i sposób jego spełnienia.

Zamordowaną osobę ekshumowano, a oględziny zwłok stwierdziły wszystkie szczegóły, podane przez mordercę, chociaż były tak osobliwe, że wydawały się nieprawdopodobne.

W ten sposób po raz pierwszy udało się przez współdziałanie medycyny i nowo-wynalezionego aparatu odkryć zagadkową zbrodnię.

Istota działania aparatu polegać ma na tem, że wprawia człowieka w stan psychologiczny, nadający się bardzo do hipnotycznych wpływów.

Tak opiewa wiadomość amerykańska. Jednakże to ostatnie określenie właściwości aparatu nakazuje wielką ostrożność w jego ocenie.

W Stanach Zjednoczonych bowiem próbowano już kilkakrotnie śledzwa przy osłabionej woli, co prawda w innych okolicznościach i pod wpływem narkozy, która również czyni człowieka podatnym na sugestję hipnotyczną.

Kilka razy powiodło się to, ale raz, podejrzany o pewne morderstwo, Japończyk pod narkozą przyznał się do wszystkiego, a jednak tuż potem schwytano prawdziwego mordercę!

Oslabienie woli w tym wypadku objawiło się więc prosto jako brak odporności na wszelkie wmawiania, co mogłoby się także powtórzyć z nowo odkrytym aparatem.

Każda kobieta uważa, że zasługuje na lepszego męża

Minęły już te czasy, kiedy utarł się zwyczaj mówienia, że kobieta jest zagadką, której niepodobna rozwiązać.

Obecnie kobiety same nie lubią roli tajemniczych istot. Dawniej lubiła pani zamknąć usteczka i rzucać zdania tak „głębokie” jak naprzykład:

— Jestem „sfinksem”, nikt mnie nie może zrozumieć!

Kobiety ukazują się teraz w takim świetle, że możemy dojrzec nie tylko linie ich figur, lecz linie ich mózgu.

I właśnie przekonano się, że nie trzeba otaczać kobiety żadną tajemnicą i że musimy na nie patrzeć jako na zwykłych ludzi, nie jako na zagadki. Jednakowoż należy stwierdzić, że kobiety rzeczywiście czasami bywają bardzo dziwne, szczególnie mężatki.

Niełatwą jest rzeczą znaleźć mężatkę przeświadczoną, że jej mąż zasługuje na taką żonę jak ona. Większość kobiet jest święcie przekonana, że zasługuje na lepszych mężów, obecni zaś ich mężowie nie są dostatecznie udani, mądry ani zdolni.

Często słyszymy następujący dialog:
— Pomyśl Pan tylko, ta kobieta nie jest ładna, ani mądra, ani nawet wykształcona, a więc wogóle jest zerem i mimo wszystko ma tak dobrego, sympatycznego męża, który ją ubóstwia.

Mężatka, wypowiadająca ową znamieną opinię, uważa, że „tenta” kobieta nie zasługuje na swego męża. Chociaż jest zdania że właśnie ona powinna mieć takiego małżonka. Te własny mąż należycie jej nie cen. Przez to wznieca się niemało niesnasek w życiu rodzinnem. Bo — przecież małżonkowie nie żyją między sobą tak, jak prezentują się nazewnątrz.

Małżonkowie sam na sam często kłócą się, choć wobec ludzi mają słodkie miny. Większość małżeństw nauczyła się wspaniale tej roli.

Wstaje pytanie: jeśli u siebie znamy prawdę dlaczego nie domyślamy się że u innych może jest to samo.

Powszechnie jest przyjętem, że kobieta kocha męża — bohatera, który może jej za imponować, człowieka lubianego w towarzystwie sławnego.

W tem jest wiele prawdy, ale należy do dać następującą uwagę.

Dażąc do tego, aby posiadać męża po ważnego, pragnie jednak kobieta uwidocznić tę jego wielkość wobec innych.

Lecz sama zmniejszyła powagę męża, która według niej istnieje dla obcych, mąż w domu winien czuć, że żona jest potężniejsza odeń i mądrzejsza.

Gdy czytamy życiorysy wielkich, sławnych ludzi i trałamy na opisy ich życia domowego, dziwimy się zazwyczaj. Mężowie, którzy byli wielkimi dla świata jako wodzowie, dyplomaci, genialni pisarze, w domu własnym, w oczach swych małżonek pozostali małymi ludźmi.

Mąż — wybitny myśliciel, lecz żona sto razy na dzień mówiła mu, że jest „idiotą”.

Ale gdyby ktokolwiek inny ośmielił się to samo powiedzieć, małżonka wydrapałaby oczy zuchwałcowi.

Staje się to nie dlatego, że żona ujmuje się czci swego męża, ona ujmuje się własnej czci. Albowiem, jeśli mąż jest niczem, to żona z pewnością będzie uważana za zero.

Kobiecie chodzi o to, aby jej małżonek był wielkim dla świata. Ona zaś sama ma osobliwą przyjemność z tego, że może wielkiego człowieka wymienić w domu na „drobne”

Kawiarnia i Restauracja

LOUVRE

Łódź Piotrkowska Nr. 86 Łódź

wznowiła podwłoczerki przy znakomitej orkiestrze. Do działu cukierni sprowadzeni zostali cukiernicy z Warszawy.

W dziale restauracji zaprowadzone zostały małe dania po bardzo niskich cenach i wydawane będą fak przez cały dzień jak i wieczorem przy koncercie.

Zarząd.

Edmund Wasilewski

Piotrkowska 152

poleca w wielkim wyborze modne towary z fabryki

Leonhardta i Bielskich

na płaszczki i garnitury oraz jedwabie i wólany na suknie.

tel. 44-64

Reklama to potęga

„ODEON“

Przejazd № 2

DZIS I DNI NASTĘPNYCH HARRY LIEDTKE

Bawi, wzrusza i czaruje brawurową grą w obrazie najnowszej produkcji i p. t.

„Rywal własnego syna“

Nadprogram F A R S A

Nadprogram F A R S A

UWAGA:

Wyświetlają kinoteatry „Odeon“ i „Wodewil“ jednocześnie.

UWAGA:

„WODEWIL“

Główna № 1

Teatr Swietiny.

„PRZEDWIOSNIE“

ul. Zeremskiego 74/76

Dziś premiera!

Przebój światowej sławy!

Potężny dramat lotniczy z wojny światowej p. t.

NIESMIERTETNA MIŁOŚĆ

z niezrównaną

Z COLEEN MOORE

Pierwszorzędny zespół muzyczny.

Ceny miejsc: I — 1 zł, II — 75 gr., III — 50 gr.
Początek seansów.dzisiaj, w niedzielę, soboty i święta o godz. 2, 4, 7
8 i 10 — w dni powszednie pierwszy seans o
godz. 4 — ostatni o godz. 10Dojazd tramwajami: 5, 6, 8, 9 i 16 do rogu
ul. Kopernika i Zeremskiego.

Institut de Beauté, de M-me

Marie Neufeld

diplômée de l' Ecole Française d' Orthopédie et Mas-
sage à l' Académie de Paris.Specjalne higieniczno-estetyczne masaże twarzy
odmładzanie cery. Wzmacnianie porostu włosów. Ra-
dykalne leczenie zmarszczek, wągrów, piegów, brodawek
z krostowatej cery według metody prof. Jaquet. Usuwa
nie włosów z twarzy elektrolizą bezpowrotnie i bez
śladow.Godziny przyjęć od 3—7 pp (Wschodnia) PIĘSUDS
KIEGO 57 front II p. i PIOTRKOWSKA 157

W Lecznicy na Wólce tel. 149.00 od 11—1 pp.

Zakład Tapicersko-Dekoracyjny Fabryka i Magazyn Meble mebli

poleca w dużym wyborze

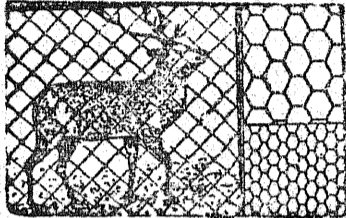
Sypialnie, stoły, Gabinet i kuchnie w kompletach
oraz pojedyncze meble na dogodnych warunkach.

W. ŁUCZAK

Piotrkowska 162 tel. 21-17 i tel. 1, 185-87

Sprzedaż dywanów, pokryć mebl., firanek, serwet
chodników i t. p.

Zamówienia 2 Telefon 214-25.

Druciano

Partany
Plecionki,
TkaninyGazy miedz. do filtrów
„Rabitz“ do robót
betonowych
we wszystkich metalach
wyrabia i poleca

Rudolf JUNG

ŁÓDŹ, Wólczańska 151
telef. 128-97.

Instrumenty

muzyczne

najtaniej sprzedaje pracownia instrumen. muzycz.
Feliksa BONIEWICZA
ŁÓDŹ, ul. Targowa 38
Dla szkół nauczycieli i
uczni ustępstwa.Do akt. Nr. 1974 1929 r
OGŁOSZENIE.Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi STEFAN
ZAJKOWSKI, zamieszkały
w Łodzi przy ul. Traugutta
Nr. 10 na zasadzie art.
1030 U. P. C. ogłasza, że
w dniu 10 stycznia 1930 r.
od godz. 10 rano w Łodzi
przy ul. Kilińskiego 79 od
będzie się sprzedaż z prze-
targu publicznego ruchomo-
ści, należących do Natana
Wołkowicza i składających
się z pianina oszacowanych
na sumę Zł. 1200Łódź, dnia 24 grudnia
1929 r.

Komornik

(—) S. ZAJKOWSKI

KONRAD MIKUCKI Le-
karz dentysta Al Kosciusz-
ki 41

Na wypłatę

UBIORY OBUWIE

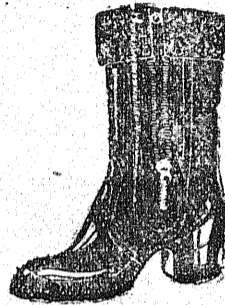
BOTY, KALOSZE

FIRANKI, JEDWAB

GALANTERJA

Piotrkowska 37

III wejście I piętro

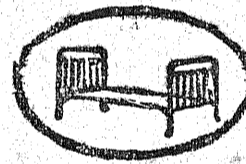

KALOSZE	dziecinne od	4 zł.
„	męskie „	8 „
Sniegowce	damskie „	11 „
„	lakierowane	14 „

w Magazynie

Uniwersalnym 44 PIOTRKOWSKA 44

Na dogodnych warunkach

Wielki wybór ŁÓŻEK metalowych,
WÓZKÓW dziecinnych, WYZY-
MACZEK amerykań-
skich, MATERACY
drucianych, wyście-
lanych, sprężyno-
wych higienicznych do meblowych łóżek
marki „Patent“ TAPCZANY higieniczne
„Patent“ Nabyć można najtaniej

w fabrycznym składzie

„DOBROPOL“ Piotrkowska 73

tel. 158-61

w podwórzu

tel. 158-61

Buchalter-bilansista

dobry organizator i znawca spraw podatkowych,
przyjmuje prowadzenie, zakładanie i zamknięcie
ksiąg handlowych. Zestawienie bilansów, likwida-
cję przedsiębiorstw oraz wszelkiego rodzaju kontro-
lę. Adres: ul. Andrzeja 33 m. 10

Refordouble pigułki z marką Złotonia

znana od 1602 roku, 2641—
Reguluje żołądek chronią od reumatyzmu
cierpienie wątroby, nadmiernej otyłości artre-
tyzmu, uczerzeń krwi do głowy usmierzają ho-
mocyty czyszczą krew i przy skłonnościach
do obstrukcji są łagodnym środkiem przecz-
yszczającym. — Użycie 1 do 3 pigulek na dobę

Cena pudełka zł 1,25 wyrobu apteki

KARCZEWSKI, TUSZYŃSKI

Warszawa, Trębacka 4

Zadać w aptekach i składach z „ZAKOŃNIEM“

Reklama to potęga

KOMUNIKAT

Polskiej Spółki Obuwia BAT'A Sp. Akc.

Od chwili otwarcia filji naszej przy ulicy Piotrkowskiej 87, ludzie źleji woli zaczęli rozsiewać najfantastyczniejsze plotki, jedynym celem których było szkodenie firmie naszej

Plotki te szły w dwóch kierunkach:

1. że w składzie naszym zatrudnieni są sami czescy pracownicy
2. że po niezwykle niskiej cenie reperujemy obuwie

Co się tyczy punktu pierwszego, to jest on wysany z palca ponieważ dosłownie cały personel sklepu naszego rekrutuje się z obywateli polskich.

Zarzut drugi nie zawiera również ani śliska prawdy, ponieważ warsztatów reperacyjnych nie prowadzimy, czego najlepszym dowodem jest fakt, że stanęliśmy w kontakcie bezpośrednim z majstrami szewckimi łódzkimi, do których kierujemy zgłaszających się z reperacjami klientów.

**Polska Spółka Obuwia
BAT'A S. A.
filja Łódź, Piotrkowska 87**

WĘGIEL

**górnoląski i dąbrowiecki
opałowy i fabryczny**

poleca ze składu i wagonowo:

„ELIBOR“

**Sp. Akc. Handl.-Przemysł. Ł. J. Borcowski, Oddział w Łodzi ul. Kamińskiego № 70
telef. 10-173**

Znawcy kupują Pianina firmy SOMMERFELDA

Największa i najpoważniejsza fabryka pianin w kraju

Roczna produkcja 1500 instrumentów

Wielokrotnie premjowane i odznaczone

Grane i polecane przez: **Artura Wulfa**, pianisty

i **Egona Pet.** i pianisty

oraz przez konserwatorje i szkoły muzyczne.

CENY DOSTĘPNE.

NAJDOGODNIEJSZE WARUNKI SPŁATY

WYŁĄCZNY
przedstawiciel

AROL KOISCHWITZ,

Skład fortepianów i pianin, Łódź, Piotrkowska 67

Telefon 154-78 i 224-72

Telefon 154-78 i 224-72

Uprasza się o odwiedzenie składu.

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzedaż

SKŁAD Tapicersko-Stolarski B-ci GABALOW Sienkiewicza 40 i Skład Mebli NAWROT 8 polecamy na dogodnych warunkach urządzenia pokojowe oraz pojedyncze meble również posiadamy na składzie otomany, tapczany, fotele, krzesła, stoły i t. d.

Na raty! Tani! Najdłuższe terminy! Manufaktura, galanterja, obuwie, białe towary, firanki, kołdy, bieliznę męską, damską poleca „KREDYT” Nawrot 15 Uwaga! 1-sze piętro.

Wypie magiel domowy w dobrym stanie. Oferty skierować do Rozwoju pod „Magiel”

9368-3

Posady i prace

szukuje się wykwalifikowanej nauczycielki jęz. francuskiego na 13-20 godzin tygodniowo Oferty sub. „Gimnazjum”

9348-2

szukuję posady gosp. u samotnego inteligentnego pana, znam się dobrze na gospodarstwie domowym. Chętnie mogę wyjechać. Oferty składać do administracji Rozwoju pod „Młoda”

9350-3

potrzebny uczeń z początkami do szewca Główna

9376-

Zagubione dokumenty

Zagubiono 2 weksle zlecenie Józefa Sikorskiego, płatne w styczniu. Weksle unieważnia Kłemenz Sikorski

9352-

Różne.

Pokój umeblowany z dzielnym wejściem i p. wynajmę solidnie panu ul. Gdańska 123

zaginął pies (Dobry man) znalazca zwrócić takowego za nagrodzeniem ul. Kałuzna 22 F. Hen

937-

SZEWCE

Skóry i dodatki

najkorzystniej kupić zna w spółce przy ul. Piotrkowska 79

D. Feliks SKUSIEWICZ ANDRZEJA 11

Telefon 137-43

Choroby skórne weneryczne i moczopłciowe godz. przyjęć: 9.30-11 ran i 5-7.30 po poł.

SKLEP

Spożywczy i tytoniowy pokojem do sprzedania powodu śmierci córki. W domość na miejscu Sokalska Nr. 21